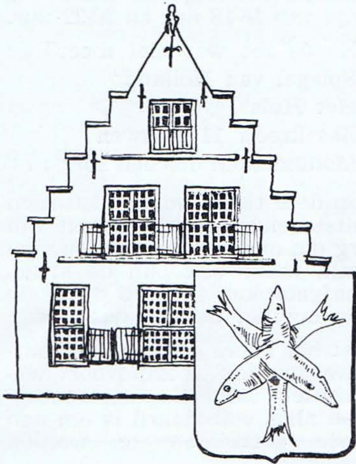
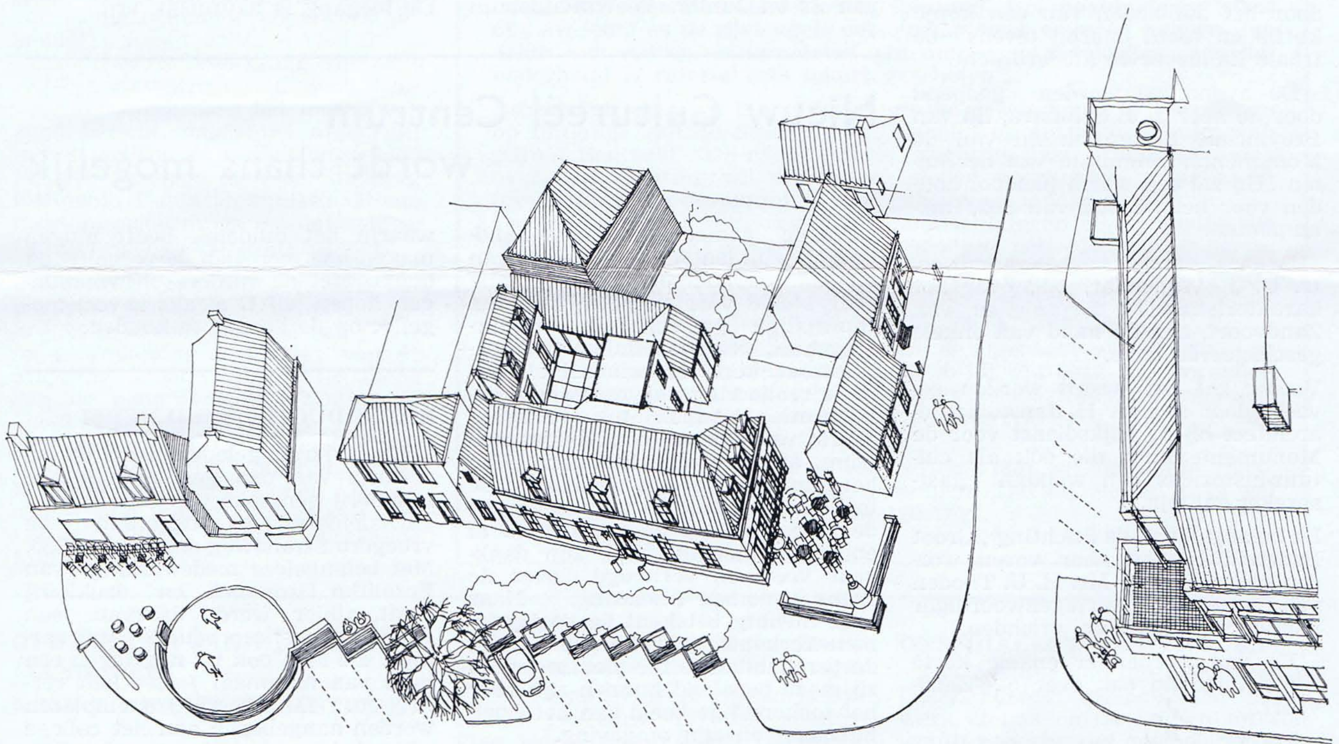
Mededelingenblad december 1975



GENOOTSCHAP OUD ZANDVOORT

(OPGERICHT 11 DECEMBER 1970)

Redactie-adres: Zandvoort, Westerparkstraat 27, telefoon (02507) 25 46



DEZE SPEELSE SCHETS van het toekomstige Culturele Centrum annex Oudheidskamer aan ons historische Gasthuisplein geeft op uitstekende wijze weer hoe dit alles gedacht wordt in de dorpse sfeer van het oudste deel van Zandvoort. Het lijnenspel verbergt nu nog slechts de wensdroom van allen, die gedurende vele, vele jaren naar de vervulling hiervan hebben toegeleefd.

— Welaan, het is zover ! —

Straks zullen cultuur en historie elkaar hier mogen ontmoeten. Als de verbouwing gereed is zal de Zandvoortse bevolking bovendien een waardig gebouw rijker zijn geworden. Het Genootschap „Oud Zandvoort" meent zijn bijdrage aan deze realisering wèl te hebben geleverd. Daarbij dient de grote steun en voortdurende medewerking van ons gemeentebestuur echter ook met oprechte erkentelijkheid te worden vermeld!

Expositie- en Filmavonden

in kader van het monumentenjaar.

In Bowlingcentrum van Bouwes Palace.

Op 9, 10 en 11 januari a.s. zullen in het Bowlingcentrum van Bouwes Palace een aantal bijzondere expositie- en filmavonden worden gegeven, welke geheel in het teken zullen staan van het Monumentenjaar 1975. De avonden worden georganiseerd door de Stichting „Groot Bentveld" en het Genootschap „Oud Zandvoort", waarvan eerstgenoemde de initiatiefneemster was. Door de reeds lang bestaande uitstekende samenwerking werd besloten in dit kader tevens de gebruikelijke Genootschapsavond te houden en wel **op de eerste avond** (vrijdag 9 januari a.s.). Deze bijeenkomst zal een bijzonder karakter dragen omdat het Genootschap dan tevens zijn eerste Lustrum herdenkt. De folklorevereniging „De Wurf" verleent ook spontaan medewerking o.a. door het aanbieden van een kopje koffie en toont daarbij tevens de fraaie Zandvoortse klederdracht.

De avond zal worden geopend door de heer J. J. Schilstra, lid van Provinciale Staten en lid van de Monumentencommissie van de Staten „Hij zal een warm pleidooi houden voor het behoud van onze monumenten.

Daarna spreekt onze voorzitter, Ir. C. J. Wagenaar, b.i., over het karakteristieke en dorpseigene van Zandvoort, aan de hand van enkele geselecteerde dia's.

Verder zal het woord worden gevoerd door de heer H. Janse, hoofdarchitect bij de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, die óók als cultuur-historicus een welkom gastspreker zal zijn.

De belangen van de Stichting „Groot Bentveld" zullen naar voren worden gebracht door Mr. H. U. Thoden van Velzen als vertegenwoordiger van onze Bentveldse vrienden.

En dan worden er enkele korte films vertoond o.a. over oud-Zandvoort.

Verder de zeer interessante films welke door het Ministerie van C.R.M. beschikbaar werden gesteld: „Zierikzee's 11 Eeuwen" en „Monumenten ons een zorg . . . "

Er zal deze avond ook weer muziek zijn, zoals altijd op de Genootschapsavonden. Uitgenodigd werd ditmaal het Barok-ensemble Haarlem, bestaande uit Jan Pieter van Eikelenborgh, blokfluit, Joop Ferwerda, blokfluit, Henk Lindeman, dwarsfluit, Pieter Waalewijn, cello, Hans Klein, clavecimbel en Max Koning, spinet.

En dit is dan allemaal bedoeld voor de Genootschapsavond, waaraan dan nog tevens een Monumentenexpositie op panelen (van het Ministerie van C.R.M.) toegevoegd zal worden. Er zal dus véél te zien en véél te beluisteren zijn!

De volgende avonden

Op de volgende avonden 10 en 11 januari a.s. zal de expositie wederom geopend zijn en wel van 16.00 - 22.00 uur. De monumenten-expositie zal dan bewonderd kunnen worden onder de deskundige leiding van de architecten H. W. van Kempen Sr en Junior. Voorts zullen in de filmzaal de volgende films te zien zijn van 16-18 uur en 20-22 uur.

„En de zee was niet meer"
„Spiegel van Holland"
„Het Huis"
„Zierikzee's 11 Eeuwen"
„Monumenten ons een zorg . . "

Oók op deze twee avonden zal men een uitstekende indruk krijgen van de zorg om ons nationale monumenten-bezit, maar óók van de strijd, die onafgebroken gevoerd dient te worden om het **behoud** daarvan.

Want het is om dit laatste, waarvoor we ons óók in Zandvoort willen inzetten. Behouden en renoveren van alles wat waard is om aan volgende geslachten te worden doorgegeven.

Dát is de taak en de doelstelling van de Stichting „Groot Bentveld" en het Genootschap ‚Oud Zandvoort'.

Wij hopen op deze avonden vele gelijkgezinde belangstellenden te mogen begroeten!

De toegang is natuurlijk vrij.

Nieuw Cultureel Centrum wordt thans mogelijk

Nu de gemeenteraad van Zandvoort in zijn laatste vergadering van dit jaar de nodige gelden beschikbaar stelde voor verbouw van het voormalige gemeentelijk verzorgingshuis, hoek Gasthuisplein/Swaluëstraat, komt er behoorlijk schot in de realisering van reeds lang gekoesterde plannen tot vestiging daarin van een nieuw cultureel centrum, annex oudheidskamer. Hoe het aanzicht van het gebouw in de toekomst zal kunnen worden maakt de afbeelding op de voorpagina al enigzins duidelijk. Wij zijn dankbaar voor- en verheugd over de thans genomen beslissing. Naar onze mening betekent de voorgenomen verbouwing tevens een stuk dorpsrehabilitatie ter plaatse en zal zij mede bepalend kunnen zijn voor het toekomstige beeld van het Gasthuisplein en zijn omgeving.

Wij zijn er ons van bewust, dat ons nog heel wat werk te wachten staat. Zoals bekend heeft het Genootschapsbestuur reeds een belangrijk aandeel gehad in de voorbereidingen tot de nu genomen beslissing. Op verzoek van burgemeester en wethouders heeft het bestuur namelijk schetsplannen overgelegd, waarin het duidelijk heeft mogen maken hoe men zich de verbouwing denkt. Met de verdere ontwikkelingen hopen wij U straks zoveel mogelijk op de hoogte te houden.

REPRODUCTIE SCHILDERIJ

Enige jaren geleden heeft de secretaris van ons genootschap een schilderij gemaakt van een tweetal garnalenscheepjes onderaan de vroegere Strandweg omstreeks 1930. Met belangeloze medewerking van Fotolitho Drommel en drukkerij Oudt, alhier, werd daarvan een fraaie kleurenreproductie vervaardigd, die men ook nu nog tegen een prijs van minimaal *f* 5,— kan verkrijgen. De eerste exemplaren werden aangeboden aan het college van burgemeester en wethouders van Zandvoort. Wij stellen ons voor de opbrengst te bestemmen voor het nieuw in te richten culturele centrum annex oudheidskamer, aan het Gasthuisplein. Velen hebben zich intussen reeds in het bezit van een exemplaar gesteld via de plaatselijke boekhandelaren van Petegem en Lorenz. Het Genootschap dankt voor deze belangeloze medewerking met grote erkentelijkheid!

Na 1 januari a.s. zal een beperkt aantal van deze reproducties echter alléén nog verkrijgbaar zijn op aanvraag bij de bestuursleden van ons Genootschap. Ook op onze a.s. Genootschapsavond zullen de fraaie afdrukken nog verkrijgbaar zijn.



Leden, donateurs en verdere belangstellenden wensen wij gaarne een zeer voorspoedig 1976 toe.

„GROOT BENTVELD"



Vooraanzicht van het hoofdgebouw van het landgoed „Groot Bentveld" te Bentveld.

Wanneer men aandachtig acht slaat op de stand van de wijzers van het uurwerk op bovenstaande tekening, dan zou het ons niet verwonderen, dat daarbij de vraag rijst: „Maar is het dan zó met de toestand van dit eeuwenoude bouwwerk gesteld?"

Laten we op deze vraag niet eens zelf het antwoord geven, doch daarvoor verwijzen naar het hierna volgend bericht, dat stond afgedrukt in het nieuws- en mededelingenblad MEMO, verzorgd door de Stichting Nationale Contactcommissie Monumentenbescherming en dat wij in zijn geheel hebben overgenomen:

Groot Bentveld staat op instorten

„Groot Bentveld, schilderachtig en tien eeuwen oud, verkeert op het ogenblik in een deerniswekkende toestand. Het hoofdgebouw staat nog overeind en de zijvleugels ook, maar weer en wind hebben duidelijk hun sporen achtergelaten aan muren en zadeldaken; aan het onderhoud is ruimschoots tekort geschoten".

Deze tekst lezen we in een brochure die dezer dagen is verschenen op initiatief van de Stichting tot Behoud en Instandhoudning van „Groot Bentveld". De naam van de stichting laat weinig te raden over. De stichting wil niet alleen slopen voorkomen, maar zoekt tevens naar een bestemming voor gebouw en landgoed.

De brochure is in feite een lange aanklacht tegen de wetgeving die het mogelijk maakt een gebouw voor sloop te behoeden zonder verval tegen te gaan.

Het bekende verhaal: in 1966 kwam Groot bentveld op de monumentenlijst te staan en daar bleef het bij. De brochure schrijft:

„Dit is wel een wonderlijke zaak, want de eigenaar van het eerste de beste stijlloze huis in een straat, kan, zo hij zijn bezit laat vervallen van overheidswege tot onderhoud worden gemaand. Maar de eigenaar van een gebouw dat tot monument wordt verklaard, kan dit rustig aan het verval prijsgeven.

Men zou eerder het tegendeel verwachten: laat het straathuis maar even wachten, maar herstel het monument. Dat dit niet zo is, is wel een tekort in onze monumentenwetgeving".

Wij willen hieraan toevoegen, dat bovenaangehaalde brochure verkrijgbaar is door storting van *f* 5,— op girorekening 3486504 van de Stichting Groot Bentveld, ten name van de penningmeester, Duinroos-laa 8, Bentveld, 1541.

Het boekje, waarin ook enkele historische gegevens omtrent deze hofstede zijn opgenomen is op smaakvolle wijze uitgevoerd en verlucht door enkele sprekende foto's.

OUD-REDDER JAN KERKMAN (JANBROER)

KRIJGT NIEUWE GRAFSTEEN

Enkele weken geleden werd de grafsteen van de oud-redder Jan Kerkman (Janbroer) op de algemene begraafplaats verwijderd, omdat de grafrechten niet langer door de nabestaanden werden betaald daar deze inmiddels óók waren overleden.

Aangezien de betekenis van Jan Kerkman (van 1891-1929 roeier van de reddingboot) voor het Zandvoortse reddingwezen zeer groot geweest is, heeft het bestuur van het Genootschap „Oud-Zandvoort" zich beraden over de hèr-plaatsing van een grafsteen en gelijktijdige vermelding van dit graf op de lijst van beschermde graven. (Deze gunst valt toe aan vroegere inwoners, die van historische betekenis voor Zandvoort zijn geweest).

Een en ander heeft inmiddels zijn beslag gekregen. Bij een plaatselijke steenhouwer werd opdracht gegeven tot vervaardiging van een nieuwe grafsteen, voor rekening van het Genootschap.

Zandvoort zal Jan Kerkman niet vergeten. Zijn naam werd in ere hersteld!

GEZELLIGE AVOND

Voelt U iets voor een gezamenlijke excursie naar de Katwijkse Oudheidskamer?

Bij voldoende deelname zullen wij datum en uur tijdig bekend maken en een en ander voorbereiden met onze vrienden van het Genootschap „Oud Katwijk".

Men kan zich aanmelden bij onze bestuursleden.

ONS DIALECT VASTLEGGEN

Het bestuur van het Genootschap Oud-Zandvoort wil pogingen in het werk stellen om te komen tot een werkgroep, die het oude Zandvoortse dialect zal kunnen vastleggen. Daartoe zullen gesprekken plaats moeten vinden met oudere Zandvoortse mannen en vrouwen, die wellicht jeugdherinneringen gaan vertellen.

De werkgroep-leden zullen aan deze gesprekken een zekere leiding moeten geven. Het verdient aanbeveling, dat men in het bezit is van een technisch geschikte bandrecorder of andere opname-apparatuur.

Het daardoor verkregen materiaal zal voor het Genootschap van grote historische waarde kunnen zijn, omdat men later kan teruggrijpen op ware verhalen, terwijl ook het originele dialect zal zijn vastgelegd voor de toekomst.



EEN BELANGWEKKENDE UITGAVE VAN DE VERENIGING „OUD-HEEMSTEDE BENNEBROEK"

Van bovengenoemde zuster-vereniging in Heemstede ontving ons Genootschap dezer dagen een exemplaar van een belangwekkende uitgave, n.l. het boekje **„Een wandeling langs de Buitenplaatsen van Heemstede in de voor-zomer van 1847" door C. Peper.**

Het is voortreffelijk geschreven en bevat een schat aan historische gegevens. De rijke illustratie roept vele herinneringen op aan de fraaie buitenplaatsen en „hofsteden", waarvan de namen ons als Zandvoorters óók nog altijd aanspreken. De uitgave van dit boekje werd mogelijk gemaakt door een subsidie van het Gemeentebestuur van Heemstede.

Er bestaat reeds lange tijd een uitstekend contact tussen onze beide verenigingen, vandaar ook, dat we „Heemstede - Bennebroek" een welgemeend compliment willen maken voor deze waardevolle historische publicatie!

Voor belangstellenden is het boekje à raison van *f* 7,50 verkrijgbaar op de Gemeentehuizen van Heemstede en Bennebroek. Eventueel te bestellen door betaling van *f* 9,50 (inclusief verzendkosten) op giro no. 27 35 06 t.n.v. penningmeester V.O.H.B. Zwarteweg 14, Bennebroek.

NIEUWE LEDEN

Er zijn maar weinig leden die bedanken voor het lidmaatschap van ons genootschap. En dan nog meestal wegens verhuizing naar elders. Integendeel, nog steeds komen zich nieuwe leden aanmelden. Dit is een gelukkig verschijnsel! Zij, die deze stap nog niet ondernamen, kunnen zulks ook nu nog doen. Het adres van aanmelding staat op de voorzijde van dit blad vermeld (redactieadres). De jaarlijkse contributie bedraagt *f* 5,—, die kan worden voldaan door middel van storting op ons rekening no. 56.57.38.305 bij de Alg. Bank Nederland, gironummer van de bank 9711 of betaling aan onze penningmeester, de heer Th. R. Althuisius, Louis Davidsstraat 12, alhier.

Donaties en giften tot hogere bedragen zijn natuurlijk eveneens zeer welkom!

BELANGRIJK . . .

Nu wij het tóch over de financien hebben zouden wij deze gelegenheid willen benutten om degenen, die hun contributie of donatie over 1975 tot dusver nog niet betaalden, te verzoeken dit nu zo spoedig mogelijk in orde te maken. Voor **1976** mag men natuurlijk ook meteen „schoon schip maken".

Op vrijdagavond 9 januari a.s. (Genootschapsavond) zal er eveneens gelegenheid zijn om zijn bijdrage bij de penningmeester te voldoen.

BOMSCHUIT-MODEL VERVAARDIGD

Cees Koper, Stationsstraat 4, heeft in zijn vrije tijd, met medewerking van de zijde van het genootschapsbestuur, een model van een zandvoortse bomschuit gebouwd, waarin hij naar onze mening uitstekend is geslaagd. Een foto wordt hierbij geplaatst, doch de bomschuit zal ook te zien zijn op de expositie- en filmavonden van 9, 10 en 11 januari a.s. in het bowlingcentrum.

Naar wij vernamen zijn er reeds meer zandvoorters, die zich op deze modelbouw wensen toe te leggen. Natuurlijk juichen wij zulks van harte toe! Bij voldoende deelname zal het genootschap trachten wederom een aantal tekeningen en bouwschetsen te verwerven, teneinde deze aan gegadigden ter beschikking te stellen.

„HERKENT U ZE NOG . . . . DE ZANDVOORTERS"

Dit foto-boekje, dat in het afgelopen voorjaar onder bovenstaande titel bij de Europese Bibliotheek te Zaltbommel verscheen, heeft blijkbaar zijn weg wèl gevonden. Daarvan getuigen de vele reacties, die wij ontvingen. De eerste druk van het boekwerkje is reeds uitverkocht. Een volgende druk lijkt ons mogelijk bij voldoende belangstelling.

Naar ons werd verzekerd is er bij boekhandel Lorenz en bij boekhandel van Petegem nog steeds een wachtlijst van hen, die het boekje hebben besteld. U kunt er nog bij!

„WURF"-AVONDEN

Graag brengen wij ook op deze plaats even onder de aandacht het jaarlijkse optreden van de Zandvoortse Folkloreverenging „De Wurf" in gebouw „De Krocht", ditmaal op de zaterdagen 7, 14 en 21 februari a.s. Opgevoerd zal worden het door de voorzitter van deze vereniging, de heer J. A. Steen geschreven toneelstuk in 3 bedrijven: „Ouwejaersaevend op het Zeemanshoffie". (Een spel van jutters en vissers anno 1882).

SCHENKING SCHILDERIJ

Eén der laatste schenkingen voor de toekomstige oudheidskamer betrof een waardevol schilderij van ons lid, de heer G. N. de Heer, Julianaweg 27, alhier, voorstellende een tweetal Zandvoortse bomschuiten, geschilderd door de bekende zeeschilder Gruijters.

Voor ditzelfde doel werd onlangs van de heer S. K. Zonneveld, Kostverlorenstraat 112, alhier, een ets ontvangen betreffende de vroegere Zandvoortse paarden-renbaan in de duinen.

Voor deze spontane geste zijn wij uiteraard steeds zeer erkentelijk.